

Vårkorn

Joakim Karlsson, Hushållningssällskapet Södermanland

Under 2001 har sammanlagt 24 länsförsök, L7-401, genomförts inom Mellansvenska försöken. Där har 30 kornsorter prövats i försöksserien för medeltidiga och sena sorter.

Nya sorter för året som redovisas i flerårsmedeltal är samtliga malkornsorter, Jersey, Pasadena, Prestige, Wikingett, Weitor, och Birte. Av dessa har hittills Weitor visat högst avkastning.

De flesta kornsorter har bra stråstyrka, utom Baronesse och Kinnan. Medeltidigt mognade sorter är Baronesse, Cecilia och Otira medan Orthega, Annabell, Pasadena och Birte mognar relativt sent. Kinnan är en tidigt mognande sort.

Malkornssorter med låg proteinhalt är Astoria följt av Annabell.

Vårbruket avklarades under första halvan av maj i hela mellansvenska försöksregionen. Detta delvis på igenslammade och strukturskadade jordar. Uppkomsten i försöken blev i regel jämn och fin med vissa undantag. Under försommaren varierade nederbörden från väst till öst i det mellansvenska försöksområdet. Allt från nästan optimal nederbörds mängd i Bohuslän, till torra i Mälardalen. Skördenivåerna kom sedan att återspeglas av den nederbörd som föll under försommaren, med betydligt lägre skördenivåer i Mälardalen och med mera normala skördenivåer i övriga delen av mellansvenska försöksregionen. Den torra sommaren medförde ett lågt svamptryck i kornet och merskördarna från svampbehandlingarna blev små. Lägre

skördenivåer medför oftast höga proteinhalter, men i år kan vi även konstatera att de högre skördenivåerna visat höga proteinhalter. Troligtvis beroende på att den mer eller mindre torra försommaren medförde en senarelagd mineralisering av det markbundna kvävet.

Område D. (Län E och HC). Det finns en handfull sorter som avkastar mer eller likvärdigt med mätaren Baronesse. Av dessa sorter är alla odlingssäkrare med tanke på Baronesse svaga stråstyrka. Av foderkornsorter visar Otira den högsta avkastningen följt av Orthega och Pongo. Bland malkornsorterna visar Annabell och Astoria den högsta avkastningen. Sorter som har ökat avkastningen i förhållande till Baronesse i år är Henni, Orthega och Pongo, medan Astoria, Wikingett och Birte har missgynnats av den torra sommaren och minskat mycket i avkastning i förhållande till mätaren.

Område E. (Län O, Pn, R och S). Av foderkornsorterna så visar Otira den högsta avkastningen på flerårsmedel, följt av Henni och Orthega. För malkornsorter visar Astoria och Annabell den högsta avkastningen medan Alexis och Barke ligger ca 10 procentenheter lägre i avkastning. Sorter som har ökat avkastningen i förhållande till Baronesse i år är Henni och Pongo, medan Wikingett, Jersey och Birte har missgynnats av det gångna årets väder och minskat åtskilligt i avkastning mot mätaren.

Område F. (Län AB, C, D, T och U). I flerårsmedeltalen för foderkornsorterna visar Henni högst avkastning följt av Orthega och Pongo. Av malkornsorterna står Cecilia, Annabell och Astoria för den högsta av-

kastningen, tätt följt av Alexis. Inom område F minskade många sorter i avkastningen i förhållande till Baronesse i år. Annabell tappade hela 18 procentenheter mot Baronesse

samt ytterligare ett tiotal sorter som minskat runt 10 procentenheter. Det är endast Henni som ökat sin avkastning jämfört med ifjol.

Tabell 1. Korn, kärnavkastning för olika sorter i jämförelse med Baronesse, 2001.

Sort	Område D	Område E	Område F
	2001	2001	2001
Baronesse			
kg/ha	6610	5200	5290
Rel. tal	100	100	100
Sortblandning	98	92	91
Kinnan		99	
Otira	104	99	96
Henni	102	101	99
Orthega	102	98	100
Astoria	98	102	94
Annabell	100	99	90
Pongo	99	96	96
Weitor	97	95	92
Cecilia	94	91	87
Pasadena	96	86	90
Birte	91	87	85
Alexis	88	89	85
Jersey	91	87	89
Wikingett	83	91	86
Brake	90	86	87
Prestige	91		85
Aspen	87	74	70
Alliot		86	86
Cicero	95		85
Landora		87	86
Antto	81	84	82
Spire		89	90
NFC 498-44		89	91
FDO 93918-606		63	72
Danuta	95	88	90
Philadelphia	94	86	82
Riviera	92	82	81
Neruda	89	77	72
Calgary	96	99	95
Saana		87	85

Tabell 2. Korn, områdesindelad kärnskörd årsvis 1999-2001, samt flerårsmedel 1997-2001.

Sort/Årtal	C	D				E				F			
	1997-2001	1999	2000	2001	1997-2001	1999	2000	2001	1997-2001	1999	2000	2001	1997-2001
Baronesse													
Kg/ha	5370				6130				5260				5690
Rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sortblandning	95	92	99	98	98	110	94	93	97	98	100	91	95
Kinnan	95	100					92	99	96	109			
Otira	99	96	104	104	105	101	102	99	104	104	107	96	100
Henni	96	99	95	102	99	104	94	101	102	104	96	99	103
Orthega	109	96	96	102	101	101	98	98	102	101	102	100	102
Astoria			109	98	102		101	102	106	100	100	94	96
Annabell			101	100	102	106	98	99	102	105	108	90	96
Pongo	92	103	98	99	101	108	87	96	97	107	98	96	101
Weitor	100	98	110	97	100		99	95	97	100	104	92	97
Cecilia	99	91	102	94	98	102	95	91	96	98	99	87	96
Pasadena			100	96	99	102	90	86	93	103	100	90	91
Birte	90	107	102	91	97	107	92	87	93	95	98	85	91
Alexis	88	93	90	88	92	93	90	89	92	96	94	85	93
Jersey			91	91	92	103	99	87	95	97	98	89	89
Wikingett		88	103	83	89		103	91	95	94	105	86	91
Barke	85	95	97	90	94		89	86	90	98	94	87	90
Prestige		85	99	91	93		96			89	99	85	89

BARONESSE (SW) mätaren är en hög-avkastande fodersort från Tyskland som under torra förhållanden avkastar mycket bra. Den är högvuxen med svag stråstyrka och mognar tidigt. Sorten har bra rymd- och tusenkornvikt.

SORTBLANDNING är en blandning med lika delar Annabell, Barke, Mentor och Otira. Tanken med sortblandningen är att skapa en stabilare mätare.

KINNAN (SW) är en tidig sort med något lägre avkastning än mätaren. Sorten har en ganska svag stråstyrka samt tenderar stråbryta. Kinnan har en hög tusenkornvikt. Sorten har visat god avkastningsförmåga under mindre bra odlingsbetingelser.

OTIRA (SW) är ett tidigt foderkorn från Danmark med mycket hög avkastnings-

potential. Otira tenderar dock att avkasta något lägre än mätaren vid sämre odlingsbetingelser. Sorten har hög kärnvikt men låg rymdvikt. Otira är en relativt kort och stråstyv sort med nematodresistens.

HENNI (SSd) är ett tyskt foderkorn med hög avkastning som mognar senare än mätaren. Henni är kortstråig och har goda stråegenskaper. Jämfört med Baronesse är rymdvikten och proteinhalten lägre.

ORTHEGA (SSd) är ett sent mognande tyskt foderkorn med hög avkastningsförmåga. Orthegas avkastningsförmåga har visat sig stabil oberoende av odlingsbetingelser. Sorten har ett ganska långt och medelstyvt strå. Kärnan är stor och rymdvikten är medelhög.

Tabell 3. Sortegenskaper i jämförelse med Baronesse, hela landet 1996-2000.

Sort	Strå- styrka 0-100*	Strå- brytning 0-100**	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornvikt g	Protein % av ts	Bladfläck- sjuka %
Baronesse	73	23	81	112	693	49,3	11,0	16
Sortblandning	84	21	70	113	673	47,9	10,8	18
Kinnan	70	29	76	110	674	51,4	11,4	18
Otira	84	21	70	112	654	50,2	10,9	17
Henni	86	18	70	114	666	49,3	10,5	17
Orthega	81	11	76	115	686	51,8	10,8	15
Astoria	85	16	68	114	683	46,0	10,3	21
Annabell	84	19	73	115	675	46,6	10,6	17
Pongo	86	25	67	113	661	45,2	10,8	19
Weitor	86	26	62	114	666	48,6	11,1	19
Cecilia	83	26	72	112	692	49,6	11,2	19
Pasadena	87	15	71	115	668	49,4	10,9	16
Birte	94	15	63	116	681	50,4	11,0	21
Alexis	83	23	72	114	682	49,0	10,9	20
Jersey	83	15	75	113	687	49,6	10,8	22
Wikingett	86	20	76	113	691	46,2	11,1	20
Brake	83	24	74	114	688	50,4	10,9	23
Prestige	90	18	70	113	683	52,8	11,3	22

* 100 = fullt upprätt bestånd, 0 = helt nedliggande bestånd.

** 100 = allt stråbrutet, 0 = ingen stråbrytning vid skörd.

ASTORIA (PI) är ett malkorn från Frankrike med hög avkastningspotential. Sorten har ett kort och styvt strå, som mognar något senare än mätaren. Astoria har medellåg rymdvikt, kärnvikt och marknadens lägsta proteinhalt.

ANNABELL (SSd) från Tyskland, är ett högavkastande malkorn med sen mognad. Vid sämre odlingsbetingelser har Annabell dock visat lägre avkastningsförmåga än mätaren. Sorten har medellångt strå med bra stråstyrka. Annabell har något lägre rymdvikt, kärnvikt och proteinhalt än mätaren.

PONGO (SW) är en foderkornsort med hög avkastning. Pongo har ett mycket kort och styvt strå och mognar något senare än

mätaren. Sorten har låg tusenkornvikt och rymdvikt.

WEITOR (SW) är ett malkorn (whisky-malt) som är mycket kort och stråstyvt. Sorten mognar medelsent, har ganska låg rymdvikt och medelstor kärna med medelhög proteinhalt. Weitor är känslig för mjöldagg och sköldfläcksjuka men resistent mot nematoder.

CECILIA (SW) är ett stråstyvt malkorn med tidig mognad. Cecilia har bra rymdvikt, relativt stor kärna men tenderar ge en hög proteinhalt. Sorten har god tolerans mot bladfläcksvampar och är nematodresistent.

PASADENA (SSd) är en medelsen malkornsort från Tyskland med god avkastningsförmåga. Vid sämre odlingsbetingelser har

Pasadena dock visat lägre avkastningsförmåga än mätaren. Den är medellång och stråstyv. Sorten har en medelstor kärna med ganska låg rymdvikt och medelhög proteinhalt.

BIRTE (SW) är ett malkorn som mognar sent. Sorten har ett mycket kort och styvt strå samt mycket stor kärna med medelhög rymdvikt och proteinhalt.

ALEXIS (SW) är en relativt lång men stråstyv tysk malkornsort. Sortens avkastningsnivå är ca 8 procentenheter under mätarens. Alexis mognar något senare än mätaren men har ganska hög rymdvikt, medelhög kärnvikt och medelhög proteinhalt. Alexis har mycket bra maltkvalitet.

JERSEY (SSd) är en medeltidig holländsk malkornsort. Jersey har ett medellångt men styvt strå. Sorten har ganska låg rymdvikt och medelstor kärna med medel-

låg proteinhalt. Jersey har god resistens mot mjöldagg.

WIKINGETT (SW) är ett medeltidigt malkorn. Sorten är ganska lång men stråstyv. Wikingett har hög rymdvikt och medelstor kärna med medelhög proteinhalt. Sorten har god resistens mot mjöldagg.

BARKE (PI) är ett malkorn från Tyskland. Sorten härstammar ur korsningen Libell och Alexis. Barke har något lägre avkastning samt en något senare mognad än mätaren. Sorten har hög rymdvikt och kärnvikt samt medelhög proteinhalt. Barke har ett relativt långt strå med god stråstyrka.

PRESTIGE (PI) är ett engelskt malkorn som är ganska kort och stråstyvt. Sorten mognar medeltidigt, har medelhög rymdvikt och mycket stor kärna med medelhög proteinhalt. Prestige har god resistens mot mjöldagg.